

КВІТИ НА ПОСТАМЕНТІ

Загальноміський піонерський зліт, присвячений 25-річчю з дня героїчної загибелі Володі Дубініна, відбувся в школі № 1, що носить ім'я безстрашного розвідника.

За врятування партизанського загону від неминучої загибелі, за відвагу і сміливість командування представило Володю Дубініна до нагородження орденом Червоного Прапора. Але піонер не встиг одержати високу нагороду.

На зльоті, присвяченому пам'яті героя, товариші Володі по партизанській боротьбі розповіли про подвиг піонера. Учасники зльоту покладали квіти до пам'ятника Володі Дубініну і на могилу юного розвідника.

(РАТАУ).

м. Керч,
Кримська область.

Молодий Комуніст

М. ДУЦИЖЕВСЬКОГО

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКМУ

Рік видання VIII.

№ 3 (703).

П'ЯТНИЦЯ, 6 СІЧНЯ 1967 р.

Ціна 2 коп.

РОЗВИТОК ФІЗКУЛЬТУРИ І СПОРТУ — ВСЕНАРОДНА СПРАВА

В обкомі КП України відбулася нарада з питань подальшого розвитку фізичної культури і спорту в області. На нараді йшлося про хід виконання постанови бюро обкому партії та облвиконкому від 6 грудня 1966 року. В нараді взяли участь керівники навчальних закладів, обласних та кіровоградських міських установ і організацій, представники спортивних товариств. З ін-

формаціями виступили директор технікуму сільськогосподарського машинобудування т. Дашиленко, начальник школи вищої льотної підготовки міністерства Цивільної авіації т. Погорелов, директор технікуму механізації сільського господарства т. Гончарук, начальник облуправління побутового обслуговування т. Пересунько, заступник за-

відуючого обласним відділом охорони здоров'я т. Біленко та ін.

Підкреслювалася необхідність докорінного поліпшення фізкультурної та спортивної роботи в інститутах, технікумах і школах, йшлося про прискорення будівництва запланованих спортивних споруд.

На нараді виступила секретар обкому КП України Н. П. Сухаревська.

Обмін комсомольських документів розпочався. На знімку: секретар парткому заводу «Червона зірка» Олексій Іванович ПОЛТАНОВ вручає новий комсомольський квиток слюсареві ковальського цеху Галині БЕРКОВІЙ. Вручає і вітає дівчину з радісною подією в її житті.

Фото В. Бондаренка.

БІЛЯ СЕРЦЯ НОВИЙ КВИТОК

Надворі зима. То зауредить снігом, то знову — відліга. Але спортсменам-залізничникам міста Знамянки, як і учням 60 шкіл області, не перешкоджають тренуватися ніякі переміни

ПРИЗОВЕ МІСЦЕ

погоди. Вони одержали повні спортивні і спортивно-гімнастичні зали. Минулого року в містах і селах області побудовано 37 комплексів, 91 баскетбольних, 226 волейбольних майданчиків, 69 футбольних полів.

Обком комсомолу та обласна рада Союзу спортивних товариств і організацій підвели підсумки другого року комсомольсько-молодіжної трирічки на краще будівництво та обладнання спортивних споруд і майданчиків. Переможцями огляду-конкурсу визнано комсомольські і фізкультурні організації міст Кіровограда і Олександрії та Кіровоградського району. В будівництві спортивних залів у школах найкращі результати мають Бобринецький, Голванівський, Добровеличківський райони.

В спільній постанові йдеться також про незадовільну роботу по будівництві спортивних споруд. Комсомольські і фізкультурні організації Маловишківського, Гайворонського, Новоархангельського та Долинського районів ще недостатньо дбають про будівництво нової та розширення існуючої спортивної бази, не використовують і не пропагують кращий досвід самодіяльного будівництва.

Підведено також підсумки республіканського огляду-конкурсу на краще будівництво спортивних споруд. Наша область зайняла третє призове місце.

Для шостого подвигу...

Мабуть, ніколи не стануть банальними слова «Бережи честь змолоду». Перш, ніж сказати їх, люди шукали і спотикалися, приходили до відчаю і ростили надію незборні крила, перемагали самих себе і перемагали ворога.

Бережи честь змолоду... Сьогодні ти одержав новий комсомольський квиток. Розгорни його, приклади уста до п'яти червоних орденів. Погано, якщо ти побачиш в них звичайне друкарське тиснення. То п'ять великих тривога, то п'ять хлопців, які обагрили своєю чистою червоною кров'ю полковий конармійський прапор, то п'ять роздягнених, п'ять голодних товаришів Павла Корчагіна, що довбали кирками мерзляк з єдиною думкою, що розбивають щент старий прогнилий світ, то п'ять молодих артилеристів, що витримали п'ять фашистських атак на безіменній висоті, п'ять пишнокосих дівчат, що зробили привітним краєм сухий цілинний степ...

Ти одержав новий комсомольський квиток. Стань шостим хлопцем біля п'яти. Якщо ти

юнка — стань шостою дівчиною комсомольського неспокою. Квиток чекає від вас нового подвигу. Хай з перших днів поряд розпису комсомольського секретаря на грюку спілати членських внесків незримо пишеться літопис твоїх гарячих справ.

Якщо ти не пройдеш повз могилу загиблого героя, не знявши шапки, якщо посадиш на пустирі топольку, якщо затримаєш печистого на руку, якщо не доспиш ночі над кресленням або листом до матері, якщо з піснею йтимеш на добру справу — твій комсомольський квиток збереже чистоту твоєї душі, твою комсомольську честь.

А ті, з кого приклад маєш брати, — поруч. Вони поряд з тобою. Прості і разом з тим — великі. Великі не в ореолі своєї слави, а тим, що творять на землі добро. 164 молодих хлібороби області нагородила Вітчизна в минулому році. Орден Леніна засяяв на грудях ланкової М. Івахнюк, доярок А. Бондар, С. Ти-

таренко, Є. Прокопової. Тринадцять самовідданих одержали ордени Трудового Червоного Прапора.

На червоній обкладинці нового квитка — сидить Ілліча. Тож, взявши квиток у руки, ми найперше повинні спитати себе: «Як життя моє, як помисли і діла мої — вони звірені по Іллічу?» Коли ти молодий агроном, сільський інтелігент, ти спитай себе: ленінського типу ти інтелігент, чи не замикаєшся ти у колі виробничих інтересів, чи приніс ти на село культуру у широкому розумінні цього слова? Якщо ти стоїш за верстатом, спитай себе, а чи дружиш ти з книгою, чи прагнеш до знань, як того радить Ілліч?

Обмін комсомольських квитків почався. Треба, щоб не став він в первинних організаціях рядовою кампанією. Треба пропагувати славі діла комсомолу, використовувати найрізноманітніші форми ідейного впливу, політичного піднесення — зустрічі з першими комсомольцями, вечори комсомольської слави тощо.

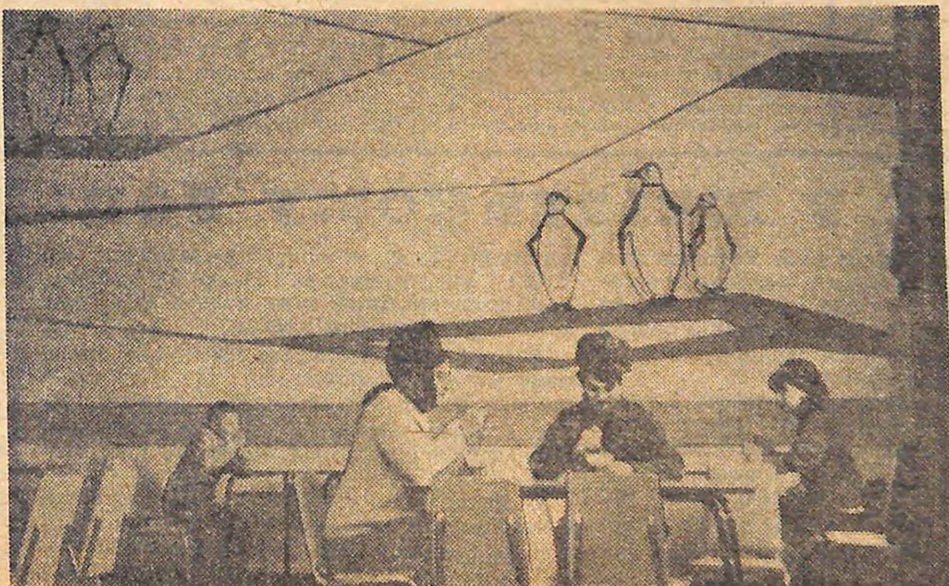
На твоєму квитку — п'ять орденів, п'ять подвигів. Тобі, юний друже, вручають квиток для шостого!

ПРИПРОШУЄ

Якщо вам до вподоби смачні тістечка, печиво з часом або інші ласощі, — завітайте до щойно відкритого в Кіровограді по вулиці Леніна кафе «Сніжинка». Вас гостинно зустрінуть працівники цього «солодкого» закладу Галина Кульбашина, Галина Підкаленок та Людмила Лященко. В затишному, з голубуватим м'яким освітленням приміщенні відпочинку, з апетитом покуштуєте, чого, як кажуть, ваше душе забажає. В цьому ви переконаєтеся, коли подивитесь на фото. Хоч надворі й зима, та Воля вже закінчує третю порцію морозива.

Фото В. Ковпака.

НА ТЕРИТОРІЇ

Ростовської області більше п'ятисот безіменних курганів — древніх могил. А один — він знаходиться біля хутора Козачого — зветься курганом Огнева. На його схилах в есною 1918 року був похований комендор носової гармати крейсера «Аврора» старшина Євдоким Огнев. З цієї гармати 7 листопада (25 жовтня) 1917 року був зроблений історичний постріл, який сповістив світові про початок нової ери.

На початку 1918 року Євдоким Огнев з групою апаріївців відправився на південь Росії для боротьби з контрреволюцією. Він командував загонем і хоробро бився за Радянську владу. Життя його обірвалося на Дону в нерівному бою з білоказами. Це все, що було відомо про долю Євдокима Огнева. Ніхто не знав про його бойові діла і загибель.

Юні слідомити середньої школи № 90 міста Ростова-на-Дону вирішили заповнити цю прогалину. Пошуками людей, які особисто знали відважного комендора, зайнялися також школярі донського хутора Веселого, станиці Пролетарської. Хлопцям допоміг виявляти історію Іван Зубарев. Знайшлися й очевидці...

Весною 1918 року через донські степи з боями пробивалося до Царицини червоне військо. Попереду діяли розвідувально-штурмові загони. Одним з них командував Огнев. Після двотижневого рейду загін вийшов до Маничу. Огнев з невеликою кавалерійською групою, озброєною легкою гарматою, переправився через річку. Стрімким ударом білі були вибиті з хутора Козачого. 19 квітня 1918 року в Козачому відбувся мітинг.

Наступати на станицю Великокняжеску, зайняту ворогом, маючи за спиною, в хуторі Веселому, нерозбиті сили білих, Огнев не міг. І він прийняв рішення атакувати противника. Розвідка натрапила на окопи білих під Жеребковом. Огнев став обстрілювати козаків із гармати. Невдовзі над окопами замаячив білий прапор: противник викликав на переговори. Але це був лише підступний маневр. Поки парламентарі вели переговори, в Веселому отаман уже зустрічав підкріплення. Вранці 20 квітня близько 400 білокозаків ударили по Козачому. Занадто пізно зрозумів Огнев підступність ворога.

Скінчилися снаряди. Огнев зняв замок гармати. Ординарець вивів коней з бачки, і три вершники — третім був козак Крисін з числа місцевих жителів — стали віддалятися в степ. Слідом кинулася погоня. Одна куля влучила в Огнева. Став чомусь відставати Крисін. А коли вершники порівняли з курганом, Крисін зупинив коня, зірвав з плеча гвинтівку й пострілом збив пораненого Огнева.

Оглянувся ординарець, побачив, як впаав з коня командир, повернувся до нього, але зараз же впаав, влучений кулею зрадника.

...На хуторі Козачому живе стара жінка Дарія Гвоздецька, яка разом з іншими хуторянками знайшла тоді в комишах тіла polegлих героїв. Їх поховали на схилі степового кургану. В 1924 році останки загиблих перенесли на хутір, в братську могилу. Тепер на тій же площі, де колись Євдоким Огнев закликав жителів хутора стати на захист Радянської влади, стоїть обеліск.

Другим пам'ятником комендору став курган, який названо його іменем.
Петро ЯЦЕНКО.
(АФН).

ЩО СКАЖЕШ НА ЗБОРАХ

Комітетчики нервували. Знову на збори з'явилася лише половина комсомольців. В чому справа? Оголошення ж біля контори вивісили давно. Секретар комітету Микола Савченко запропонував відкласти збори, а з тим, хто прийшов, щиро поговорити про комсомольські обов'язки, про те, що недисциплінованість товариша повинна турбувати кожного члена Сплки.

Микола говорив, а всі мовчали, наче й не їх стосувалась та розмова. І тоді він запально кинув:

— Попереднього секретаря прокатили на ворожих. То що, й мені такого чекати? Один в полі не воїн... Без вашої підтримки мені не обійтися.

Кожному ще не забулися звітні збори, на яких обіцяли підтримувати членів комітету, допомагати їм. І комсомольці заговорили. Пообіцяли зустрітися з кожним, хто не прийшов на збори. Були закиди й на адресу комітетчиків. Чому б оголошення не вивішувати на фермі, біля клубу, в бригадах? Чому

б до початку зборів не організувати цікаві розваги, не розучити нову пісню? Говорили ж комсомольці, що з нудьгою приходимо на збори і з нею розходимося.

Ці зауваження були дійсно слухними. Зараз задовго до початку зборів з клубу ліне мелодія комсомольської пісні: то Олександр Войта подає позивні комсомольцям. Виносимо питання, які найбільше хвилюють молодь. Готують їх члени комітету, активісти. Це дає змогу дійти до серця кожної молодої людини, відкрити якісь нові риси характеру, допомогти стати на вірний шлях...

Григорій Беркут часто не з'являвся на роботу. Ми розуміли свою відповідальність за долю комсомольця. Не раз доводилося говорити з ним на засіданнях комітету. Він обіцяв виправитися. А потім знову порушував трудову дисципліну. І тоді ми вирішили поговорити про поведінку Григорія на комсомольських зборах. Григорій відчув, що колектив

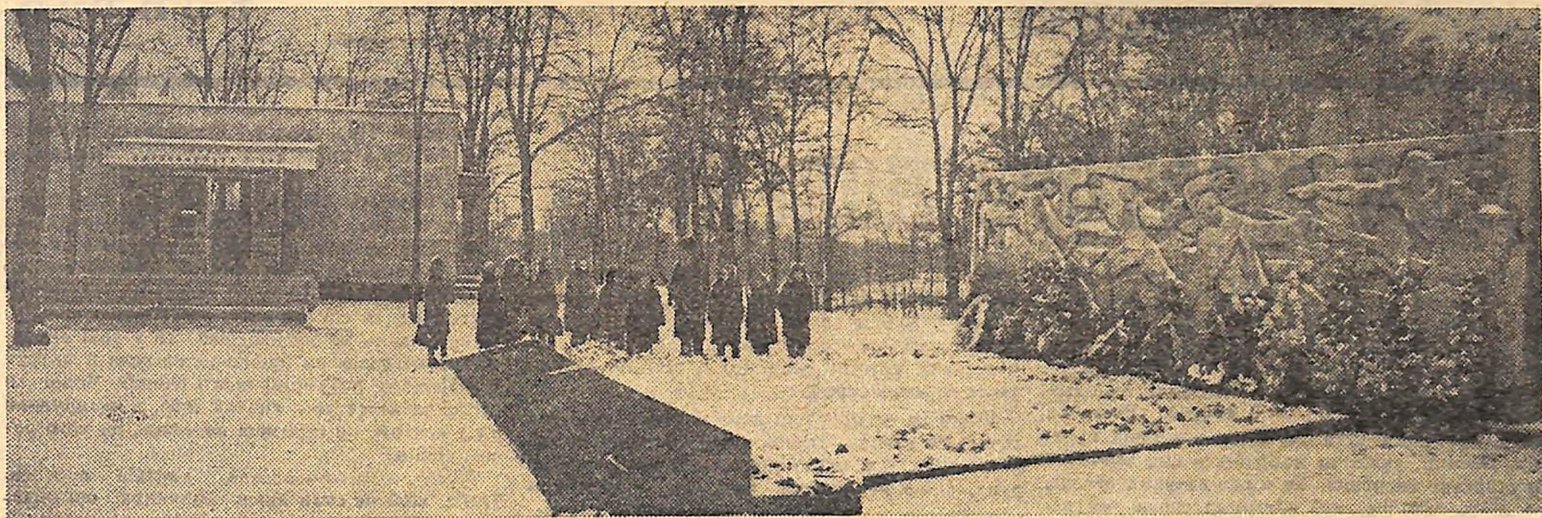
не простить йому, якщо він не прислухається до його голосу. Нещодавно ми з Григорієм допомагали обладнувати червоний куток на фермі. Він з вдячністю згадає ті збори. Помітний слід залишили збори, на яких розглядалися такі питання, як «Твоє місце на виробничій», «Твій духовний світ», «Що ти несеш людям?».

Деякий час у нашому клубі не було баяніста. Збори звернулися з проханням до правління колгоспу виділити кошти для оплати художнього керівника. Правління пішли нам назустріч. Більшість комсомольців стали активними учасниками художньої самодіяльності, агітаторами. Добру шану завоювали у односельчан самодіяльні артисти доярки Зіна Пашко, Зіна Шаповал, головний агроном Анатолій Кондратюк, скотар Володимир Тотчик. Нещодавно в нашому селі спалахнув факел фестивалю, присвяченого 50-річчю Радянської влади.

Зараз молодь артілі з охотою йде на свої збори, бо знає, що не нудьга її тут чекає, а ділова, гаряча розмова, за якою — конкретні діла.

В. ГЕТЬМАНЕНКО,
заступник секретаря комітету комсомолу.
Колгосп «Шлях до комунізму» Добровеличківського району.

ОГНЕВ КУРГАН

Миколаївська область. У січні цього року мине 25 років з дня створення підпільної комсомольської організації «Партизанська іскра», яка діяла в роки Великої Вітчизняної війни в селі Кримка, Первомайського району. В сільському парку на батьківщині героїв поруч з братською могилу збудовано меморіальний музей, у якому зберігаються речі, зброя і документи підпільників. Кримській середній школі присвоєно ім'я «Партизанської іскри», за великі успіхи в навчанні і вихованні підрастаючого покоління на бойових і революційних традиціях її нагороджено орденом «Знак Пошани».

На фото: могила розстріляних підпільників і меморіальний музей у парку імені «Партизанської іскри». Фото К. Дудченка. (Фотохроніка РГАСУ).

ЧЕРКАСЬКИЙ „КТМ“

ЧЕРКАСИ, 4 січня. (РАТАУ). Початок нового року ознаменувався цікавою подією в культурному житті молоді міста. Тут відбулися перші збори клубу творчої молоді — «КТМ». В них взяли участь понад сто молодих поетів, художників, артистів, музикантів, кінолюбів.

На вечорі вокальний квартет Черкаського музичного училища з великим успіхом виконав пісню про Черкаси, написану місцевим композитором Анатолієм Конотопом. Від душі аплодували присутній молодому артистові обласного музично-драматичного театру Євгенію Шепелю, який заспівав куплети з музичної комедії «На світланку».

Цікаво пройшов конкурс «Пробле на гумор», переможцем якого був армунений приз. Присутні тепло вітали свою гостю — українську кіноактрису Раїсу Недашковську.

ДОЧИТАЛА останній рядок статті. І зітхнула.

— Оце життя у людей!.. Село своє в містечко перетворили... Не те, що наша Розсохуватка...

В очах її чоловіка блиснув лукавий вогник:

— Краще не згадувати...

Сказав та й вийшов у сусідню кімнату. А Людмила ще довго сиділа за столом. Про щось міркувала. Перед нею з'явився чистий аркуш паперу. Стала писати лист до редакції газети:

«...З свого села я виїхала в 1957 році, після закінчення школи. І ніколи більш не повернуся в своє село... Живемо в Криму. Отримали двокімнатну квартиру... Але в тій безодні ще мої рідні. Як вони там живуть!..»

Прийшла до них під час відпустки. З десяти років — ніяких змін. Хати насупилися, всюди на вулицях багно, не проїдеш. Люди знають одне: працювати в колгоспі і пити горілку. Більше ні про що не думають. У них нема часу піти в кіно, почитати книгу... 5 гектарів буряків

на жіночі руки. Та ще кукурудза, картопля, соняшники. Е в селі клуб!.. Перекошений, обдіраний. В ньому — горобці питають, долітка глиняна. Нема музики, не читаються лекції...

А зайдіть у будь-яку хату. Всюди нема злагоди, всюди наклепи...

Я забрала до себе сестру. Тепер вона ходить у вечірню школу. Їй випросили паспорт. З пропискою, тягання. Голова колгоспу написав до нас в міліцію, щоб не прописували, хоче, щоб повернулася в колгосп і там працювала...

Ї 28 ЛІТ. Вона заявляє:

— Я не вернусь у своє село!..

Читаю її лист. І тривожусь. І гірко хвилювання проймає мене.

ЗАПРОШУЄМО НА РОЗМОВУ

ХТО КОГО ОСИРОТИВ?..

Невже справді її Розсохуватка схожа на безодню? Невже там нема людей, які плекають красу життя?

Лист примушує замислитися. Лист кличе в дорогу.

...Дубовий гай. Білястий. Притихлий. Наче зажурений. Але то лиш так здається. Він і мині вабить своїми чарми, дикає дивовижними пахощами. Попід гаем — село. Он кілька будинків. А в іншому місці лиш дахи виглядають з-за бромі дерев. Гіллясті клени, яблуні, вишні всюди: і біля будівель, і обабіч вулиць.

— Оце Розсохуватка, Олено Степанівно? — питають молоді вчительки, яка йде поруч зі мною до села.

Та здивовано поглядає на мене: — А вам іншим малювали його? — Мені показували його в сірих фарбах.

— Той, хто не бував в цих краях?

— Навпаки. Той, хто народився тут.

— Дивина. Я лиш кілька місяців працюю в Розсохуватці. І тут мені добре. Бо село, самі бачите, на красу не бідне. І люди тут щедрістю багаті...

На центральній садибі колгоспу зустрічаюся з секретарем артільної парторганізації Михайлом Терентійовичем Малюком. Йдемо вулицею. Всюди новобудови. Над дахами видніються телеантени. Ось дім комбайнера Григорія Гончара. Великий, цегляний. Обсад-

жений деревами. Михайло Терентійович, глянувши на обійстя колгоспника, мовить:

— Почали оце господарювати краще, і добра третина села вже оновилася. Тільки торік розсохуватці справили до півсотні новосіль. Побудували дитячий комбінат, сільський універмаг, три будинки механізатора. А ще водопровід протягнули селом.

А мені бачаться рядки з листа: «Люди знають одне: працювати в колгоспі і пити горілку...»

Неподалік контори колгоспу — будівельний майданчик.

— Палац культури зводимо. Вже й хлопця послали вчитися за артільні кошти. Художнім керівником буде, — не без гордості каже Малюк, — не як розвесняється — сільські майстри почнуть будувати баню, ідально, перукарню, колгоспну лікарню. Прокладатимемо бруківку вулицями. А згодом — і середню школу споруджуватимем...

І знову згадую рядки з листа Людмили Квітко: «Хати насупилися, всюди на вулицях багно...». Дивуюсь, чому саме таким бачить вона рідне село? Хочеться глянути на хату, в якій живе мати Людмили. Дізнаюся, що й Настя Квітко теж нещодавно справила новосілля.

(Закінчення на 4-й стор.)

АРТЕК У ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ

АРТЕК, Кримської області. Гостинно розчинилися двері артеківських палаців. На відпочинок з різних куточків країни прийшла перша група дітей. У повному складі прибув один з піонерських загонів Білої Церкви — переможець турніру кмітливих.

У ювілейному році тут відпочинуть і зміцнять своє здоров'я близько 26 тисяч дітей. Багато цікавого чекає на піонерів і школярів у новому сезоні.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

№ 3 (703) 2 стор.

ря пройдуть збори юних друзів Радянської Армії і прикордонників. В Артеку намічається провести також міжнародний зліт юних помічників Червоного Хреста.

В цьому році всеоюзна піонерська здравниця значно розширюється. До ладу стане ще один палац — «Алмазний», медичний корпус, Будинок піонерської дружби, спортивні майданчики, плавальний басейн та інші споруди.

В літній час на артеківських щоглах піднімуться державні прапори багатьох країн світу, діти яких відпочинуть в міжнародному таборі. (РАТАУ).

ВІДКРИЙ В СОБІ РЕПІНА

Я люблю залишатися на одиниці з чистим полотном. Важко передати почуття, які виникають при цьому. Вони, мабуть, зрозумілі і поетові, коли перед ним на столі білий аркуш паперу, і скульпторові, який зупинився з різцем перед шматком глини, вони хвилюють кож-

ну людину перед початком творчої роботи.

Так було й тоді, коли я сім років тому вперше прийшов на уроки в художню школу. Десяти дитячих очей чекали від мене, викладача, переконливих слів і наочних доказів про світ фарб. Погодьтеся: коли ще вчора товариші по училищу кликали Льонькою, не просто бути Леонідом Івановичем, згодом прийшло змінення роботи з учнями. Приходять вони до нас у школу по-дитячому безпосередні, з мавп'ячим баченням навколишнього. Ми з перших кроків намагаємося зберегти в них індивідуальність, бо ж ніхто так не бачить світ кольоро-во-райдуно, як вони. Учні пізнають гармонію фарб, красу ліній, об'ємність зображуваних предметів, їх пропорції. Вони навчаються мислити над оточуючим, виявляти своє ставлення до нього.

По-різному діти входять у світ прекрасного. І буває той процес болочим і складним.

Чотири роки тому художню школу закінчив Микола Чернишов. Важко давався хлопцеві живопис. Але я

бачив, як наполегливо і вперто він працював над собою, годинами сидів над малюнками. І тому для мене не було несподіванкою, коли Микола почав писати емоційно, свіжо. Згодом він пішов працювати на будівництво. Хоч юнак і не вступив до художнього училища, але не кинув малювати. Робочі будні надихають його до творчості. В його малюнках з'явилися нові теми, нові герої. Він безпосередньо зіткнувся з життям, і воно йому підкаже шлях, по якому варто йти у мистецтво.

Світлана Цируль привезла свої малюнки з рідного села. Викладачі побачили в них щось таке, що привернуло їх увагу. Вже два роки дівчина навчається в Кіровоградській школі-інтернаті № 1, відвідує наші заняття. Зараз квітує, і во-

на відпочиває вдома. Ми чекаємо, що ж вона приведе з собою цього разу.

Її роботи було показано торік у школі на персональній виставці. Яке у Світлани майбутнє, сказати важко. Але віриться, що вона на все життя збереже в серці потяг до прекрасного.

В класах тиша. Зосереджені погляди застигли на натурному предметі. В дитячих головах зриваються думки. Яким бачиться дітям майбутній малюнок, той, з якого починаються перші кроки юних художників? Учні беруть в руки пензлі, такі ж, якими писали і пишуть всі художники світу. Можливо, і вони саме так починали свій шлях у велике мистецтво.

Л. БОНДАР,
викладач дитячої художньої школи.
м. Кіровоград.

До роковин від дня народження

Є. М. ГРИГОРУКА

І не знайшов часу видати власні твори. Його вірші вперше побачили світ уже після його смерті, в 1928 році.

Йому було лише 23 роки, коли він пішов із життя, згорівши в роботі, на своєму посту. Він віддав великій справі комунізму весь себе до останку.

Ми пронесемо, Євгене, твою пісню і слово через своє життя!

Євген ГРИГОРУК

ГНАТИ, СКОРІШ...

Гнати, скоріш, без упину
Шаленої боротьби ритм,
Хоч пута навколо вигну
Іржавий колючий дрот...
Гангівку з заляканих пальців,
Натомість молот і серп!
Ніжні м'які персалці!
Не будуть радіть тепер.
Що Пер-Ляшев і Шомон нам,
коли — Перекопу рів.
Зараз треба колонами
шинувати фабрик димарії!

Голод — податком в зуби!
Спрагу — мільйонам
виноградних грон!

РОСТА, РАТАУ — трубами
реаліть про новий фронт!
Чека і Цепя не вдухли б...
як радіо — зір тепер.
Буржуї в лице розпулю
розлізним Ресфасері!

Харків, 1921.

НОКТЮРН

Каже місяць срібні роги
понад полем...
Біль, немаче злі остроги,
в серце коло.
Перед мене чисте поле
— місто згаду...
Вже не вирости ніколи
тому саду.

Чистим пугом, жовтим яром,
темним лісом,
пронесли червоном жаром,
гострим списом.

Світ шаблями дико дзвонів,
вирявся палом...
В небо полум'я червоне,
в небо астрало!
Всесвіт крила охопили
революція,
Згнітьте всі, хто страшно сили,
хто в розлуці!
Хто жия лиш власним болем
— при з дороги...
Місяць каже понад полем
срібні роги,
Харків, літо 1921.

Його виколисав наш степ. У вітра він узяв широкую вдачу, безмежне роздолля подарувало йому допитливість, а сільська дійсність навчила поважати працьовиті руки, вболівати за трудящих людей. Через усе своє коротке життя Євген Максимович Григорук проніс любов до рідного краю. Він жив і борюся, аби бачити його оновленим і щасливим. І сьогодні, коли здійснюється все те, про що мріяв він на зорі нашої епохи, вдячні нащадки згадують теплим словом поета-борця, свого земляка Є. М. Григорюка.

Народився Євген Григорук в селі Тролянді, що в Голованівському районі — 6 січня 1899 року. Тут пройшли його дитячі роки. Потім — навчання в Балті та Феодосійському учительському інституті. В Криму його й застала Велика Жовтнева соціалістична революція. Юнак кидається у вир боротьби, поєднавши свою долю з долею трудового народу. В складній політичній ситуації тих років Євген Григорук знаходить єдину вірний шлях. Він вступає до лав партії більшовиків.

Із зброєю в руках відстоює завоювання Великого Жовтня. Його разом з іншими червоними бійцями вітає визволена Умань. Він бореться проти білополяків, як один з керівників повстанських загонів у тилу ворога.

Після закінчення громадянської війни Є. М. Григорук займає ряд посад на партійній та радянській роботі, очолює агітпроп, організовує агітвидав, який пізніше реорганізовується в Київську філію державного видавництва України. В цей час він веде велику редакторську роботу, читає лекції в Київському вищому політехнічному інституті. Згодом очолює в Москві технічно-видавничий відділ.

І скрізь добрим супутником Євгена Григорюка була поезія. В години затишку між боями і в переважанні видавничими справами дні він знаходить час для творчості. Так і крокують поруч в його житті — пісня, полум'яне слово і багнет. Вони улавлують «сонце чарівне» — Великий Жовтень, кличуть рівнятися на «марш огневий перемоги». Поезії Є. Григорюка, як і написані в той час вірші В. Сосюри, П. Тичини, В. Чумака, В. Блакитного, є цікавим літописом буремних років революції, в них, ніби в краплині води, відбито юність нашої країни, світанок радянської епохи Палко закоханих у книжку, допомагаючи іншим увійти в літературу, Євген так

Олександрівка, відбившись від бруківки за кілька кілометрів, розсіялася будинками по балці. Не таке вже й мальовниче село, але воно подобається Оленці. Особливо тут хороше, коли квітнуть садні чи половіють хліба. А от раною весною чи восени, коли розмокла земля виповзає з-під ніг, і з хати виходити не хочеться. А в хаті, здається, у кожному кутку так і чатує нудьга, щоб схопити, полонити назавжди. Книжку б цікаву почи-

...ПЛЮС ЕНТУЗІАЗМ

тати, так далеко у Першотравенку йти. А в їхньому маленькому селі бібліотеки немає.

Олена роздобула товстий роман у подарунок. Але це не надовго врятувало. А якщо кілька сот книжок взяти з сільської бібліотеки?

Коли Олена порадила з дівчатками на фермі, ця думка сформувалася остаточно: організувати бібліотеку на громадських засадах. На тому й порішили. Бібліотекарем стала Олена, Олена Кравченко — секретар бригадної комсомольської організації. І якимсь виразом покоротшали плаксиві осінні вечори, гомінкіше стало на фермі.

Пройшов рік. Кількість читачів виросла з п'яти до сотні. Олена прямо розповіла: приємно ж відчувати, що і ти стала сяєвом доброго.

Таких ентузіастів, як Олена, багато в районі. Різний у них фах, вік, та схожі в одному — у прагненні нести людям добро. І тому в районі, крім 23 сільських бібліотек, діє 65 пересувов, 27 пунктів видачі книги.

Напередодні Нового року ми підраховали, що в районі 91 процент сімей — читачі. А без ентузіастів ми, штатні працівники бібліотек, не зуміли б обслужити таку кількість населення.

Та вишкає й інше питання. Мало сказати добре слово про громадських бібліотекарів. Треба б їх учити. А як? Може, доцільно створити університет громадських бібліотекарів чи курсів?

Л. ДЯЧЕНКО,
методист районної бібліотеки, член Компаніївського райкому комсомолу.

ВОНИ ПОВЕРНУЛИСЬ З ПЕКІНА

Три радянських журналісти, які повернулися з Пекіна в Москву, зустрілися 4 січня з своїми колегами. Прес-конференція відбулася в Центральному будинку журналістів.

Кореспондентів газет «Известия» — Ю. Л. Косюкова, «Комсомольська правда» — А. С. Крушинського і ТАРС — Г. К. Арсланова вітав секретар правління Спілки журналістів СРСР В. І. Чернишов. Він представив присутнім радянських кореспондентів, що покинули Ки-

тай у зв'язку з цілком безгрунтовною вимогою міністерства закордонних справ КНР. Китайська сторона, сказав В. І. Чернишов, вдалася при цьому до наклепницьких вигадок щодо діяльності радянських кореспондентів у Китаї, допускала грубі антирадянські вихватки на адресу нашої країни. Спілка журналістів

СРСР рішуче відкидає наклепи з приводу роботи наших кореспондентів, які чесно виконували в Пекіні свій обов'язок.

Кореспондент Ю. Л. Косюков заявив на прес-конференції, що він і його колеги, перебуваючи в Пекіні, інформували громадську думку своєї країни на підставі вірогідних, об'єктив-

них і перевірених фактів. Ми, підкреслив він, постійно дорожили інтересами дружби між народами СРСР і Китаю.

Ю. Л. Косюков нагадав висловлювання ряду офіціальних китайських осіб, які, оцінюючи діяльність радянських журналістів, відзначали, що вони вносять певний вклад у справу зміцнення радянсько-китайської дружби. Кореспондент «Известий» розповів про свої особисті враження. Він говорив про так звану «велику пролетарську культуру революції», вказавши, що правдиве висвітлення цілей і завдань цієї

останньої політичної кампанії, очевидно, не влаштувало китайських пропагандистів.

Кореспондент «Комсомольської правди» А. С. Крушинський спинився на труднощах у журналістській практиці, з якими довелося багато раз зустрічатися. Йому за всі вісім з половиною місяців роботи у Китаї жодного разу не дозволили зробити поїздку по країні.

На прес-конференції виступив кореспондент ТАРС Г. К. Арсланов, який підкреслив, що радянські журналісти виконали свій обов'язок з високим почуттям пролетарського інтернаціоналізму.

Наприкінці журналісти, які повернулися з Пекіна, відповіли на численні запитання радянських і зарубіжних кореспондентів. (ТАРС).

В ОБІДНЮ ПЕРЕРВУ

Фото П. Михайленка.

НАШІ ГОСТІ—МОЛОДІ ЧІЛІЙЦІ

МОСКВА. Їх сто сорок. Вони з далекого Чілі. Вперше така представницька туристська делегація чілійської молоді — студентів і випускників будівельних інститутів — пересікла Тихий океан і приїхала в Москву.

Десять днів, проведених гостями з Чілі в Радянському Союзі, принесли їм багаті враження, нових друзів. А попереду ще поїздка в Ленінград і в Київ. Вони відвідають університети, побувають на заводах, у театрах і музеях.

4 січня в Голубому залі редакції «Комсомольської правди» зібралися гості й журналісти. Це була відверта ділова розмова про життя і навчання молоді двох країн, про розвиток інтернаціональних зв'язків. (ТАРС), № 3 (703) 2 стор.

ХТО КОГО ОСИРОТИВ?..

(Закінчення. Поч. на 2-й стор.)

— Раніше вона жила в малесенькій хатині, — розповідає Михайло Терентійович. — Настин чоловік — Олександр Квітко — не хотів будуватись. Вимагав, щоб йому повернули дім діда-куркуля. Тепер в цьому приміщенні кілька класних кімнат, Квітко виходив на роботу один-два рази на місяць. А то все пиячив, глумився над дружиною, бив її. І все повторював: «Не дідждуть, щоб дітей пустив працювати на ферму чи в поле». Не подобався колгоспникам недобрі дії цього ледяра і худігана. Пізніше він скоїв злочин, сів на лаву підсудних...

Тепер мені стає зрозумілим почуття, з яким Людмила писала слова про те, що «всюди нема злагоди, всюди наклепи...»

ВЕЧОРІЛЮ. Я поспішив до клубу. Зустрів там лише п'яток хлопців, які сиділи за столом і грали в доміно. Завідувач клубом Лідія Кулімова розводила руками.

— А що я можу зробити? Баяніста нема. Зараз кінофільм збирається крутити...

Підходить ватажок розсохуват-

ських комсомольців Володимир Кулагін. Сподіваюся почути, що комсомольці прагнуть допомогти Лідії.

— Ну, ми організували спортивні змагання, — починає перераховувати Володимир. — Збираємо членські внески. Влаштуємо недільники в гарячу пору живн...

— І все?
— А що ще?.. Всі комсомольці — а їх у нас тридцять — не сидять удома, працюють...

Наступного дня в третій бригаді зустрівся з молодією дояркою Тамарою Саландаєнко. Розповів їй про лист Людмили Квітко. Дівчина розхвилювалася.

— Так, у колгоспі іноді нелегко працювати, — сказала. — Корови — старезні. Тому й молока мало. Тому й заробітки бувають низькими. Мало ще механізмів на фермах. Але ми стараємось. Вирощуємо молодих тварин. Є вже гарні корівники. І я певна: успіх прийде до нас. Лиш не дідові Яв-

тухові та моїй поспівлій матері йти наперекір цим труднощам. Вони давно снагу свою для нашого щастя віддали...

Я слухав доярку. А вона не заспокоюється:

— Вони для нас світлий день завоювали. Хліб добули. А Людка плаче, що бруківки нема. Правильно — нема. А хто ж нам зробить її? Нам, молодим, багато що треба зробити...

Згадав їй про сільський клуб. А вона: — У нас бригадний. Але тут нема смутку. Теж нема музиканта. Та хлопці й дітчат організували драматичний гурток, влаштуємо ввечерини...

Вийшли на двор. З порога Тамара глянула на дівчину, що поспішала вулицею. — Ця повернулася, Закінчила школу. Тоді десь роботи шукати. Їй запропонували фізичку. Відмовилась. Подібних можна ще назвати... І я чомусь думаю, що той, хто не любить рідної землі, не хоче напружити свої м'язи, нерви, той ніколи не буде щасливим...

Я попрямував до воріт. Тамара запитала:

— Куди ж тепер?
— Хотів би у бібліотеку.
— О, там завжди людно. Бри-

гадна бібліотека обслуговує двісті десять дворів.

Невеликий будинок. Це — бібліотека. В коридорі зуляються, пошумі дужий юнацький голос. Хтось читає вірш:

Землю рідна! Мозок мій світлий,
І душа ніжнішою став,
Як твої сподіванки і мрії
У життя вливаються мого.

Тихо. А потім знову:

Хто тебе любов'ю обіграє,
Хто твої турботи обміня,
Хай того земне таїння зрадить
І з прокляттям безвість проковтне!

Завітав у бібліотеку. А потім знову повернувся на центральну садибу артілі. Познайомився з заступником голови колгоспу Іваном Гавриловичем Коцарем. Навіть року не працює він в Розсохуватці. А вже полюбили його хлібороби. Сам завжди в турботах. Й іншим не дає сидіти в затінку. Але голова нічого про себе не казав. Все хвалив молодих спеціалістів Михайла Скрипника, Анатолія Гурру, Юрія Божанова, які після десятирічкі здобули професію зоотехніка, агронома та інженера. Назвав імена вісімнадцяти юнаків, яких колгосп посилав учитися на трактористів.

Якусь мить другу мовчав. А тоді:
— То вірно, що ми часто-густо забу-

ваємо про свою зміну. Думасмо в першу чергу про хліб. Але ж без хліба і пісні не буде. Ось ще не один шабель піднесемо колгосп. Пошлемо Тамару Саландаєнко вчитися до вузу. Будуть у нас свої лікарі, буде в новому Палаці культури спеціаліст в музичній школі. І не назове якийсь нерозумне дівче село безодньою. Ми допоможемо тій дівчині глянути навколо широко розкритими очима. І вона, оте дівчино, від'їжджаючи до вузу, стоне біля гаю, гляне на свою Розсохуватку і скаже: «Я повернуся до тебе, соляно!»

...Розсохуватський гай синіє мені в дорозу терпких пахощів якихось сухих трав, прилого мого і кори. Сідаючи на шосе в автобус, я вдихнув їх пахощі, знову згадав мальовище село Розсохуватку, його щирі серця людські...

Я побачив розгрізану вулицю, незадоволені роботою сільського клубу хлопці, незадоволені доярки. Але не бачив безтурботних. Бачив результати невтомної праці сільської молоді, бачив плани її. І я себе запитав: «Хто ж став сиротою — земля, яку кинула Людмила Квітко, чи саме Люд-?»

М. ШЕВЧУК,
спецкор «Молодого комунара».

с. Розсохуватка,
Маловісиківського району.

Кожному знайома з дитинства картина... Хлопчаки, міцно затиснувши в маленьких кулачках дерев'яні шаблони, рубають на пустирі бур'яни. Галас, войовничі вигуки. Падає, підкошений під самий корінь, «ворог».

Можливо, і Василь Литвиненко згадував би ту безтурботну пору, як дитячі забави, хлопчачі витівки з ровесниками

з провулку Радіо. Якби не випадок, що назавжди подружив його вже зі справжньою зброєю — рапірою. Було це в сьомому класі. Тренер «Спартак» А. Д. Грабар завітав до школи, щоб відібрати юнаків для секції фехтування. Він звернув увагу на Василя, який відрізнявся від своїх ровесників рухливістю, доброю фізичною підготовкою. Запропонував йому прийти на тренування.

Перші перемоги молодого фехтувальника позначали, що тренер не помилюся, побачивши в хлопцеві невичерпний запас енергії, такий необхідний кожному спортсмену. Уже через декілька місяців Василь виконав норму третього розряду, а на першості України з фехтування серед юнаків зайняв сімнадцяте місце. Хлопець був розчарований, але тренер задовольня такий результат, бо дивився він уперед, де бачив ще не одну Васильову перемогу.

Виступ у 1958 році в Москві приніс молодому рапіристу успіх. Він був другим серед переможців. Приїхавши на

змагання нікому не відомим спортсменом, Василь повертався в Кіровоград провідним фехтувальником товариства «Спартак».

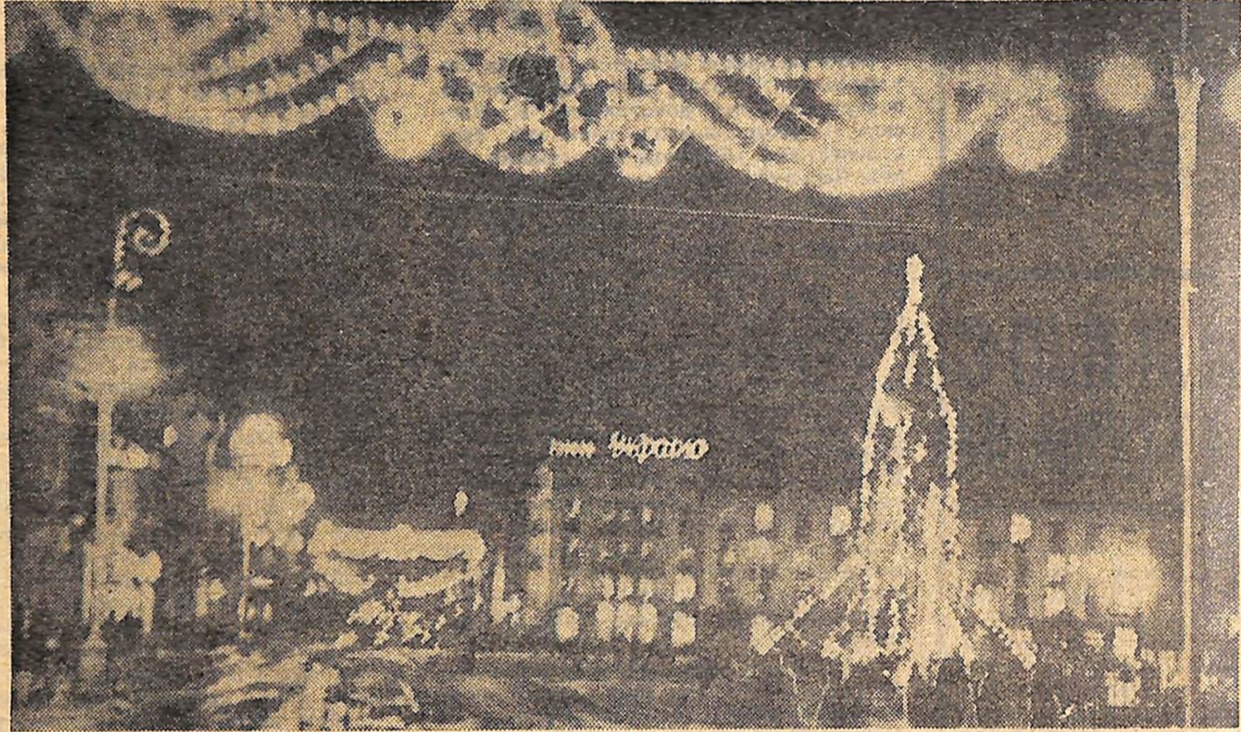
Мабуть, не варто перелічувати всі перемоги, які здобув Василь Литвиненко у поєдинках. Але одна йому особливо запам'яталася. Це було два роки тому. В змаганнях на першість України він разом з іншими сімома спортсменами вийшов у фінал. Бої відбувалися за круговою системою. Один за одним складають зброю відомі рапіристи Геннадій Водозов, Едуард Жлудько. В останньому поєдинку доля звела Василя з Віктором Пуятініним — найсильнішим фехтувальником республіки. В обох однакова кількість перемог. Схрестилися рапіри. Наступ, блискавичні комбінації. Хто переможе? Результат поєдинку виявить чемпіона України. Переміг Василь Литвиненко...

— І ще одне змагання мені запам'яталося, — Василь посміється, — Запам'яталося тим, що я не вийшов у фінал.

В листопаді 1966 року в Києві відбувся турнір найсильніших фехтувальників Російської Федерації, України, Угорщини та Італії. На нього Литвиненко задовольнявся десятим місцем. Як він сам зізнається, це для нього добра наука.

... Зараз майстер спорту Василь Литвиненко працює тренером і готується до зустрічей в Одесі на республіканській спартакіаді, щоб вийти на рапірну доріжку у всеозброєнні. В пряму розумінні цього слова. Як і належить справжньому д'Артаньяну.

О. СТАСЮК,
заступник голови обласної ради ДСТ «Спартак».

КІРОВОГРАД ПЛОЩА КІРОВА.
НОВОРІЧНІ ВЕЧІРНІ ВОГНІ.
Фото В. Коцара.

ДАРТАНЬЯН З ПРОВУЛКУ РАДІО

ФУТБОЛ - 67

П'ЯТНИЦЯ, 6 січня. Перша програма. 11.00 — Телевізійні новини. (М), 11.10 — В дні шкільних канікул, «Чотири танкісти і собака», Польський телевізійний художній фільм. 5 серія. (М), 12.05 — Телевізійне агентство «Піонерія». (Передача з Мінська), 15.55 — Телереклама. (Кіровоград). 16.00 — Художній фільм «Я купив тата». (Кіровоград). 17.20 — На допомогу вичинаючій меркантилізму. Політекономія, «Основні риси імперіалізму». (К), 18.00 — «Наші письменники-земляки», Д. Бедний. (Кіровоград). 18.20 — Телевізійний фільм «Шлях до радості». (Кіровоград). 18.35 — До 50-річчя Радянської влади, «Нашедки Вергунів». (Кіровоград). 19.00 — Новини кінокраїни. (К), 20.10 — Естафета новин. (М), 21.00 — До 50-річчя Великого Жовтня, «Добрий вечір, хлібороб». (К), 22.00 — Художній фільм «Дорога в життя», 2 серія. (Кіровоград).
Друга програма. 18.20 — «Самозцітня». (М), 19.00 — «Інженер Бобров». Телеспектакль. (М), 22.00 — «Письменик Михайло Нечай». (Дніпропетровський).
СУБОТА, 7 січня. Перша про-

грама. 11.00 — Телевізійні новини. (М), 11.10 — В дні шкільних канікул, «Чотири танкісти і собака», Польський телевізійний художній фільм. 6 серія. (М), 14.55 — Наша ефіра. (К), 15.00 — Для молодих школярів, В. Ян «Аз, Бук, веді». Прем'єра телевізійного спектаклю. (М), 16.00 — Ялинкова вистава. Передача з Кремля. 17.00 — «Кріт і автомобіль», Мультиплікаційний фільм. (К), 17.20 — Кіровоградські вісті. (Кіровоград). 17.35 — «В ніч на 8-е січня». До дня визволення Кіровограда. (Кіровоград). 18.00 — «Клуб кіномандрівників». (М), 19.00 — «Дім, який я люблю». (Передача про Палац люберів м. Черкас). В перерві — телевізійні. 20.00 — «Краса, народжена руками покоління». (К), 20.50 — Телереклама. «Жарт». Художній фільм «Життя пройшло вночі». (Кіровоград). 22.20 — «Здраслуйте, зелені Карпати». Прем'єра фільму-концерту студії «Телефільм». (К).
Друга програма. 12.05 — Художній фільм «Армія триєзузників». (Дніпропетровський). 17.00 — Телевізійні. (М), 19.00 — Концерт. (М), 21.15 — Кінопрограма. (Дніпропетровський).

«Десять команд боротьби в 1967 році за золоті медалі в XXIX чемпіонаті СРСР з футболу: «Динамо» (Київ), СКА (Ростов-на-Дону), «Нафтовик» (Баку), «Спартак» (Москва), ЦСКА, «Торпедо» (Москва), «Динамо» (Тбілісі), «Динамо» (Москва), «Пахтанор» (Ташкент), «Шахтар» (Донецьк), «Динамо» (Мінськ), «Кайрат» (Алма-Ата), «Арабат» (Севан), «Чорномор'я» (Одеса), «Торпедо» (Кутаїсі), «Зеніт» (Ленінград), «Локо-

мотив» (Москва), «Крила Рад» (Куйбишев), «Зоря» (Луганськ). Таку постановку на пропозицію Федерації футболу СРСР прийняла президія Центральної ради спортивного союзу.

Як і в минулому сезоні, чемпіонат проходить в два кола. Команда, яка займе останнє місце, перейде в другу групу класу «А». А у вищу лігу уйдуть найкращі з 18 клубів другого ешелону.

Команди другої групи класу «А» поділені на три підгрупи і теж змагатимуться в два кола. Ось хто боротиметься за право переходу у вищу лігу: СКА (Одеса), «Авангард» (Харків), «Текстильник» (Іваново), «Шинник» (Ярославль), «Уралмаш» (Свердловськ), «Дніпро» (Дніпропетровськ), СКА (Львів), «Жальгіріс» (Вільнюс), «Шахтар» (Караганда), «Торак» (Грозний), «Алга» (Фрунзе), «Авінітупа» (Кишинів), «Локомотив» (Челябінськ), «Даугава» (Рига), СКА (Новосибірськ), «Динамо» (Ленінград), «Трактор» (Волгоград), «Локомотив» (Вінниця), «Полтавділя» (Ташкентська обл.), «Труд» (Воронеж), «Будівельник» (Ашхабад), «Спартак» (Гомель), «Металург» (Запоріжжя), «Кубань» (Краснодар), «Енергетик» (Душанбе), «Локомотив» (Тбілісі), «Динамо» (Таллін), «Карпати» (Львів), «Волга» (Калінін), «Ростсельмаш» (Ростов-на-Дону), «Рубін» (Казань), «Спартак» (Нальчик), «Сокиль» (Саратов), «Будівельник» (Уфа), «Нафтовик» (Фергана), «Схід» (Усть-Каменогорськ), «Темп» (Барнаул), «Іртиш» (Омськ), «Шірак» (Ленінград), «Динамо» (Старопопіль), «Таврія» (Сімферополь), «Суднобудівник» (Миколаїв), «Балтика» (Калінінград), СКА (Київ), «Торпедо» (Томськ), «Промінь» (ТАРС).

[Владивосток], СКА (Хабаровськ), «Волга» (Горький), «Динамо» (Кіровоград), «Кузбас» (Кемерово), «Динамо» (Батумі), «Зірка» (Пари), «Зірка» (Кіровоград), «Локомотив» (Калуга), «Спартак» (Орджонікідзе), «Авіагвард» (Жоїт Водні), «Памір» (Лейнабад), «Мешхет» (Тбілісі).

Президія Центральної ради розглянула просьби спортивних організацій ряду союзних республік та областей РРФСР про дальше розширення другої групи класу «А» і прийняла рішення збільшити число команд у другому ешелоні до 68 у 1968 році. Команди будуть включені в другу групу класу «А» строго за спортивними принципами. Додаткові дев'ять місць займуть команди класу «Б», що займуть у сезоні 1967 року місця з першого по п'яте в чемпіонаті РРФСР, перше-третьє — чемпіонати України, а також команда, яка займе перше місце в зоні республік Середньої Азії і Казахстану, та команда-переможниця фінальних змагань серед колективів класу «Б» інших союзних республік.

Президія Центральної ради спортивного союзу зобов'язала Федерацію футболу СРСР і спортивні організації на місцях підвизити в наступному сезоні рівень проведення змагань на першості і Кубок СРСР.

Перші матчі чемпіонату 1967 року відбулися 2 квітня. Змагання команд другої групи класу «А» намічено провести з 5 квітня по 20 листопада.

Фінальний матч розіграшу Кубка СРСР з футболу вирішено провести в Москві в дні святкування 50-річчя Радянської держави — 8 листопада.

(ТАРС).

Перемога українських баскетболістів

РИМ, 4 січня. (ТАРС). Товариська зустріч з баскетболу між чоловічими командами «Будівельник» (Київ) та Італійською «Слугон Брау» (Горіція) закінчилась перемогою українських спортсменів з рахунком 56:36. Матч проходив у місті Горіція.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.